

Culinaire naam voor sterk ruikende koemelkse kaas met peper en knoflook

Terwijl in de rest van de wereld steeds meer mensen Engels spreken, neemt in de Verenigde Staten het aantal Spaanstaligen gestaag toe. Tien jaar geleden was ongeveer 12,5 procent Spaanstalig; in 2009 was dat 15,7 procent. Dit blijkt uit gegevens van het Pew Hispanic Center. Een en ander betekent dat er inmiddels zo'n 48 miljoen moedertaalsprekers van het Spaans in de VS wonen – meer dan in Spanje, dat 46 miljoen inwoners heeft.

Wereldwijd worden momenteel miljoenen pagina's van oude boeken, tijdschriften en kranten digitaal ontsloten met zogenoemde optische tekenherkenning (OCR). Hoe kunnen de hierbij gemaakte fouten het

best worden gecorrigeerd? De nationale bibliotheek van Finland heeft **twee online spellen ontwikkeld om het saai correctiewerk aantrekkelijk te maken** voor het publiek. In het spel *Myyräjahti* ('mollenjacht') moet de speler zo snel mogelijk beslissen of de geschande tekst en de machinaal herkende tekst hetzelfde zijn. In het spel *Myyräsilta* ('mollenbrug') worden correct gespeelde woorden gebruikt om een brug over een rivier te bouwen. In de eerste week verzetten vrijwilligers al bijna duizend uur aan correctiewerk. De spellen worden gespeeld via Facebook. Zie www.digitalkoot.fi/

Sommige mensen hebben **door een handicap problemen met taal**: doven kunnen niet naar de radio luisteren, blinden de krant niet le-

zen, patiënten met spierziekten kunnen soms niet verstaanbaar spreken. Er komen steeds meer hulpmiddelen waardoor deze mensen toch aan het normale sociale verkeer kunnen deelnemen; computers die geschreven tekst omzetten naar spraak of andersom, bijvoorbeeld. In opdracht van de Nederlandse Taalunie heeft de Nijmeegse logopedist Marina Ruiter een rapport geschreven over wat er momenteel technisch mogelijk is of dat binnenkort wordt. Het is te downloaden op taalunieversum.org/technologie.

Braille zit bij blinden **in precies hetzelfde hersengebied als letters bij zienden**. Dat blijkt uit onderzoek van de neurowetenschapper Amir Amedi uit Jeruzalem. Uit eerder onderzoek van on-

der meer de Franse neuroloog Stanislas Dehaene was overigens al gebleken dat Chinese karakters in hetzelfde gebied worden opgeslagen als bijvoorbeeld Romeinse letters. Kennelijk is er dus bij alle mensen één gebied verantwoordelijk voor 'letters', welke vorm ze ook hebben, en of ze nu via de ogen of de vingers binnenkomen.

Menukaarten staan soms vol ongewone Franse termen als *potage Arménonville*, *kougelhof* en *gaperon*. Journalist en taalkundige Rik Smits verzamelt dit soort woorden al sinds 1995. In 1997 verscheen de eerste editie van zijn **'tafelwoordenboek' La carte**. Vanaf deze week is dit naslagwerk ook als app voor de iPhone verkrijgbaar – een nog discreetere manier om zonder dat de disgenoten het merken uit te

vinden dat het bij de genoemde gerechten gaat om 'dikke erwtensoep met kervel', 'amandel-krententulband van gistdeeg' en 'sterk ruikende koemelkse kaas met peper en knoflook'.

Waarom zijn sommige woorden langer dan andere? Sinds de jaren dertig gold hiervoor de Wet van Zipf, die (ongeveer) stelt: **hoe vaker een woord voorkomt, hoe korter het is**. Het woordje *de* is frequenter en daarom korter dan *vliegdekmoeierschip*. Vorige week kwamen onderzoekers van het MIT in de Verenigde Staten met een verbetering van die statistische wet: het gaat niet alleen om de frequentie van het woord, maar ook om de hoeveelheid informatie die het toevoegt aan de tekst waar het in staat. Het artikel is online te lezen (tinyurl.com/nrc-lengte).

[url.com/nrc-lengte](http://tinyurl.com/nrc-lengte).

In Japan is ophef ontstaan over de computergame *Yakuza 3*. In het spel worden banden gesuggereerd tussen **de Japanse maffia (de yakuza) en het vreemdtaalenonderwijs**. De held gaat aan het begin van het spel naar Engelse les, maar komt er al snel achter dat de school corrupt is, waarop hij de leraren hardhandig een lesje leert. Veel Japanners steken veel geld in duur talenonderwijs, dat niet altijd genoeg resultaat biedt. Twee jaar geleden werd de oprichter van een van de grootste talenscholen van het land veroordeeld wegens verduistering en mogelijke contacten met de yakuza. In buitenlandse versies ontbreken deze scènes.

De Geert Grote Alliantie wil een voortrekkersrol spelen bij de verdediging en bevordering van de Nederlandse taal en cultuur in binnen- en buitenland. Daarom heeft deze alliantie, genoemd naar de Deventer filosoof Geert Grote (1340-1384), een prijs ingesteld voor **de beste masterscriptie filosofie**. De scriptie moet in het Nederlands geschreven zijn, want: „Alleen de eigen taal legt de juiste gevoelswaarde in onze bedoelingen en manier van argumenteren, de eigen taal geeft aan de boodschap de juiste nuance en diepgang.” De prijs bestaat uit 2500 euro en publicatie van de scriptie. Voor meer informatie: www.geertgrote-alliantie.nl